Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Landbrugsstyrelsen
Att: EU & Erhverv
euogerhverv@lbst.dk

Høringssvar fra Landbrug & Fødevarer ang. tilskud til modernisering af kvægstalde 2020
Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug og Fødevarer ang. tilskudsordning til modernisering af kvægstalde i 2020, der skal åbne i perioden 4. september til den 20. oktober 2020. Høringssvaret er lavet med input fra SEGES og lokale landbrugsrådgivere med erfaring med at søge tilskud til modernisering af stalde.

Det er positivt, at der igangsættes en tilskudsordning til modernisering af danske kvægstalde, der kan styrke kvægbrugets økonomi og konkurrenceevne. Der er brug for en enkel ordning, og Landbrug & Fødevarer bakker derfor op om, at tilskudsordningen gennemføres med standardomkostninger og standardmiljøeffekt, da det er med til at forenkle ansøgning om og udbetaling af tilskud betydeligt. Bl.a. er det en meget stor fordel, at man med anvendelse af den såkaldte standardomkostningsmetode ikke som i 2015 og 2016 skal leve op til tilbudslovens krav. Det er også positivt, at der arbejdes med standardmiljøeffekter, da tidligere erfaringer med prioritering af ansøgninger ud fra en selvrapporteret effekt uden klar udmelding fra styrelsen om beregningsforudsætninger og -metoder, ikke har været positive.

Der har siden 2015 været gennemført 3 tilskudsordninger til modernisering af stalde. De tre tidligere tilskudsordninger har alle prioriteret ansøgninger efter økonomisk effekt. Det er i 2020 første gang, at man i det danske landdistriktsprogram 2014-2020 etablerer en tilskudsordning til modernisering af kvægstalde, der udelukkende ser på ammoniakreduktion. Ammoniakreduktion er en vigtig dagsorden, men der er en række tiltag i stalden, der ikke nødvendigvis reducerer ammoniak, men som kunne have gavnlige effekter i forhold til fx klimaudledninger, energiforbrug, dyrevelfærd, dyresundhed og/eller økonomi. L&F så gerne at man så på flere parametre end blot ammoniak.

Det er dog positivt, at man giver ansøgerne mulighed for at vælge de teknologikombinationer, der giver mening på den enkelte bedrift, og at man ikke stiller et minimumskrav for ammoniakreduktion, der ligger markant over miljøgodkendelsesniveau, som det var tilfældet med slagtesvineordningen, der åbner i maj 2020.

Der er dog behov for at der laves en oversigt over valgmulighederne, der er betydeligt mere klar og overskuelig end bilag 2 i den 99 sider lange bekendtgørelse. Det er svært at danne sig overblik over de mulige kombinationsmuligheder. Det gør rådgivning om ordningen svær, og det øger også risikoen for fejl eller misforståelser.

Det er derfor helt afgørende, at der bliver gennemført en betydelig kommunikationsindsats, så det er klart for den enkelte ansøger og konsulent, hvilket system, der under denne ordning skal søges inden for. Denne moderniseringsordning til kvægstalde i 2020 er som nævnt ovenfor den fjerde ordning siden 2015 og alle fire ordninger har været forskellige. Det stiller store krav til

landmændene, der skal bygge og ikke mindst de rådgivere, der skal hjælpe med at få projekterne i hus på en måde, så de lever op til alle krav i ordningen.

Det er erfaringen med tidligere ordninger, at der løbende kommer afklaringer og præciseringer af ordningens regler. Alle svar på spørgsmål, der løbende kommer ind til Landbrugsstyrelsen, bør fremgå af en FAQ på tilskudsguiden på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Modenhedsvurdering
Der mangler en modenhedsvurdering i ordningen. Byggerier under ordningen har to års projektperiode, og det er ikke muligt at forlænge projekterne til ud over udgangen af 2023. Derfor ville det være en stor fordel, hvis man kun gav tilsagn til de projekter, der er modne og har relevante godkendelser og tilladelser klar til byggeri, da det ville være med til at sikre en høj udnyttelsesprocent for tilsagnene. Det vil også være med til at sikre, at der kun søges om tilskud til de konkrete projekter, som der er realistisk mulighed for at etablere. Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at landdistriktsprogrammet 2014-2020 bliver fuldt hjemtaget, og at den danske stat ikke skal sende uforbrugte midler tilbage til EU.

Fagligt grundlag for beregninger af standardmiljøeffekt
Det bemærkes, at det faglige grundlag for ordningen i den såkaldte DCA-rapport fra Århus Universitet ikke har været tilgængeligt som en del af høringen, og at det derfor ikke har været muligt at forholde sig til beregningen af den såkaldte standardmiljøeffekt (SME), der ligger til grund for prioriteringsmodellen. Det har heller ikke været muligt at forholde sig til de forskellige teknologikombinationers effekt, da det ikke har været lagt frem hvilke forudsætninger, der lægges til grund for beregningen.

Prioriteringsmodel
Det er vigtigt, at der etableres en prioriteringsmodel, der understøtter udviklingen af en mangfoldig landbrugsproduktion i Danmark. Landbrug & Fødevarer bakker op om, at der fokuseres på omkostningseffektive investeringer, men det er også afgørende, at ordningerne reelt er relevante for både mindre og større bedrifter samt større og mindre investeringer under ordningen. Det er vigtigt at prioriteringsmodellen reelt understøtter dette. Tendensen i prioriteringsmodellen synes dog at være, at det er den ansøger, der bygger flest kvadratmeter, der får tilsagn først.

Da størrelsen på det ansøgte staldareal ser ud til at have afgørende betydning for prioriteringen, så er det vigtigt, at det er klart i hvor høj grad man efter opnåelse af tilsagn kan ændre på projektet. På den ene side skal det være muligt at lave mindre – men velbegrundede – justeringer af projektet. På den anden side bør det ikke være muligt at kunne spekulere i at søge på baggrund af et projekt af en vis størrelse og så efterfølgende nedjustere dette af rent tilskudsmæssige hensyn.

Det er erfaringen fra 2018, at det er vigtigt, at der ikke er elementer, der uden faglig begrundelse skævvrider prioriteringsmodellen. Fx antallet af behandlingspladser i 2018-ordningen.

Endelig er det vigtigt, at prioriteringsscoren er klar, når man indtaster sin ansøgning, så man i forbindelse med ansøgning er helt klar på hvilken score, der opnås, før man trykker på send.

Bruttoareal
Det fremgår af høringen, at standardomkostningerne i ordningen er baseret på m2 bruttoareal modsat tidligere ordninger, som har været baseret på antal staldpladser. Bruttoarealet er defineret som bygningsarealet for den del af stalden, hvortil dyrene har både kontinuerlig og kortvarig

adgang. Arealer, hvor dyrene ikke kan færdes medregnes ikke i bruttoarealet. Dette gælder servicearealer samt halm- og foderlade.
Der er behov for en præcis afklaring af hvordan fodergangen/foderbord tælles med, hvordan malkeanlægget/malkepladser bliver opmålt og hvordan opmålingen præcist vil blive gennemført ved afysnings- og kontrolbesøg.
Opmålingsmetoden er vigtig, da bruttoarealet er en afgørende faktor i prioriteringsmodellen, og da den skal opmåles i alle projekter før udbetaling af tilskud. Under slagtesvineordningen er det blevet opmålt på cm-mål. Der bør være en bagatelgrænse.
I forhold til stalde med dybstrøelse bør det præciseres at der er tale om det totale areal og ikke kun hvilearealet. Totalarealet er også forskelligt afhængigt af om der er kort/lang eller ingen ædeplads.

Der er også en række konkrete spørgsmål til opmålingen: Er det korrekt forstået at en landmand kan få tilskud til 4 m foderbord, men ikke hvis det er 4 m udvendigt foderbord? Er der begrænsning på bredde af foderbord inde i stalden – skal det være 4 m eller vil 7 m også være ok?
Angående udendørsarealer: Kan man få tilskud til en ikke overdækket løbegård (evt. ædeplads/foderbord) jf. s. 16 i vejledningen eller er det kun tænkt til kalvehytter?

Generelt er det vigtigt med en definition hhv. nybyggeri og tilbygninger, så der ikke opstår tvivl om hvad der er hvad, og hvordan det måles op og hvad der tælles med.

Indsatsområder
Det er afgørende, hvordan man søger under de tre indsatsområder. Er det fx muligt at søge to forskellige staldtyper under samme indsatsområde? Er det defineret hvor mange malkesæt man skal have med for at søge i indsatsområde 1? Kan man søge i indsatsområde 2 selvom man også bygger malkestald (bare uden tilskud for den del?) Kan det samme CVR-nummer søge i flere indsatsområder på forskellige adresser?

Mulighed for tilskud til renoveringsprojekter
L&F så gerne, at man også kunne give tilskud til renoveringsprojekter. Det ville give mening for både økonomi og miljø, at man også kunne give tilskud til renoveringsprojekter under ordningen.

Teknologiliste
Da DCA-rapporten, som teknologilisten baserer sig på, som tidligere nævnt ikke er en del af høringen, er det ikke muligt for os at forholde os til det faglige grundlag og dermed forudsætninger bag teknologilisten. Det er dog helt afgørende, at teknologilisten dækker alle relevante teknologier på markedet. Erfaringerne fra miljøteknologiordningen til bl.a. kvægsektoren i 2019 viste, at en lang række relevante produkter på det danske marked ikke var medtaget på listen, hvilket virkede konkurrenceforvridende i forhold til disse leverandører og virkede indskrænkende over for tilsagnshavernes valgfrihed på markedet.

I forhold til udstyr til automatisk udfodring med fuldfoder, så bør alle typer af automatisk udfordring inkluderes på listen. Løsninger med robotudstyr af andre typer end hængebane og foderbånd mangler. Der er typer der kører på gulvet og styres af kabler eller skinner. Hængebane og bånd favoriserer kun nogle typer af denne kategori. Systemer som f.eks. Lely Vector og Cormalls selvkørende motorfodervogn mangler stadig. Enten bør alle typer af automatisk udfordring nævnes – eller også bør blot nogle basale karakteristika fremhæves for, hvad der kendetegner automatisk udfodring.

I forhold til fasefodring med kraftfoder, så bør der ikke alene fokuseres på systemer med en fodersnegl. Der er andre løsninger, som snegl, kæde og blæser, der også er relevante.

Der findes avanceret analyseudstyr der kan bestemme en fuldfoderblandings indhold af råprotein pr. kg. tørstof, og på den måde supplerer foderrationen nøjagtigt mht. fasefodring. På den baggrund foreslås det at man udvider teknologilisten med analyseudstyr til bestemmelse af fuldfoderrationens indhold af råprotein. Det vil have en ammoniakreducerende effekt som følge af lav tildeling af råprotein. Denne teknologi ville i så fald ikke kunne kombineres med andre former for reduceret kraftfodertildeling.

Landbrug & Fødevarer vil fortsat opfordre til at brovægte tages med på teknologilisten samt udbyttemålere på finsnittere eller vægte på vogne. Selvkørende fuldfodervogne med nir-sensor og avancerede vejeanordninger bør være med på listen. Når mælkemålere er medtaget, hvorfor er aktivitetsmålere eller afgræsningsmålere ikke medtaget?

Standardmiljøeffekten angives på listen som kg NH3-N/m² i staldens levetid. Det bør præciseres hvilke m², der er tale om.

Hvorfor er gulvudsug med luftrensning ikke medtaget?

Det er afgørende vigtigt, at det er klart for ansøgeren, hvilke konkrete investeringer, som teknologilisten – der er formuleret i brede vendinger - dækker over. For at minimere risikoen for misforståelser, så bør man fra Landbrugsstyrelsen side kunne lave en konkret udtømmende liste over investeringer, der kan accepteres. Man bør som ansøger kunne opnå en forhåndsgodkendelse af en investering, hvis der er tvivlstilfælde. Dette er vigtigt, for at undgå risikoen for at ansøgere foretager investeringer, der ikke kan accepteres ved afsyning. Dertil kommer, at det er afgørende, at landmanden på ansøgningstidspunktet ved præcist, hvordan projektet afsynes af Landbrugsstyrelsens kontrollører i forbindelse med udbetaling af tilskuddet.

Ang. installering af teknologiløsninger
r der særlige krav om at en teknologiløsning skal være i den specifikke stald eller blot på ejendommen? Kan en landmand f.eks. bygge stalden på en lokalitet og installere overdækning af gyllebeholder på en anden lokalitet?

Eksemplet på side 9 beskriver et projekt, hvor der både laves gylleforsuring og sættes telt på gyllebeholder. Alle optioner skal etableres i eller til brug for den nye stald jf. punkt 3.7.1 i vejledningen. Det giver dog ikke mening, at sætte et telt på en gyllebeholder, hvor gyllen er forsuret jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 22 stk. 1.

Det er vigtigt, at der for ansøgeren er klarhed om tankoverdækning er tilskudsberettiget eller ej jf. afsnit 3.16 i vejledningen ”investeringer du er forpligtet til at gennemføre ifølge anden lovgivning”.

Om obligatoriske elementer
Investering i kælvnings- og sygebokse og behandlingsfaciliteter bør udgå som obligatoriske elementer. I mange tilfælde vil disse faciliteter være andre steder på bedriften end i den nye stald/ i tilbygningen, da det ofte vil være eksisterende arealer, der anvendes til dette formål. Dertil kommer, at der ikke er krav om behandlingsfaciliteter i stalde til kalve og slagtekalve.

Sengeunderlag vil i mange tilfælde ikke være en særskilt investering. Det kan alene være halmstrøelse og underlag, og det bør derfor ikke være et obligatorisk element.

Definition af bruttoarealet bør præciseres under standardomkostningerne for hhv. gyllebeholder, ensilageopbevaring og køleanlæg (jf. §4 stk. 1 pkt. 1)

I forhold til byggeri under indsatsområde 2, så vil investering i selektionsudstyr ikke altid være nødvendigt her og denne investering bør derfor ikke være et obligatorisk element.

Økologi
Under tidligere ordninger har økologer og konventionelle landmænd kunne søge på lige fod under ordningen, hvilket Landbrug & Fødevarer har bakket op om. Landbrug & Fødevarer noterer sig at 20 mio. kr. af puljen er reserveret til økologiske projekter som følge af politisk aftale om kvælstofindsatsen i 2020 fra november 2019. I tilfælde af manglende afløb på de øremærkede midler omprioriteres de til andre ansøgere til ordningen.

Kontrol
Det er afgørende, at det er helt klart for ansøgerne, hvordan de bliver kontrolleret, når projektet er færdigt. Der bør derfor være direkte kommunikation til tilsagnshaverne om, hvad der specifikt vil blive set efter ved hhv. afsyningsbesøg og evt. kontrolbesøg, så landmand og rådgivere har helt klarhed herover, når projekterne skal planlægges.

Det skal også fremstå helt klart for tilsagnshaveren allerede på ansøgningstidspunktet, hvilke dokumentationskrav, der kan blive stillet til betalingsdokumentation, fakturaer, dokumentation for ejerskab, krav til hvem der må afholde og betale udgifter m.m.

Finansiering via køb med købekontrakt
Det er for Landbrug & Fødevarer vigtigt, at der er en bred vifte af finansieringsmuligheder til disse ordninger, som svarer til de muligheder, der er i EU's landdistriktsforordning, herunder køb med købekontrakt.

Nedsættelse af tilskud
Det bør generelt være muligt at rette op på evt. fejl, der begås i forbindelse med et projekt, så længe de ikke på afgørende vis forstyrrer formålet med ordningen. Mangler et obligatorisk element, så bør det være muligt at etablere det og derved undgå en sanktion eller bortfald af tilsagn. Glemmer man at overdrage tilsagnet i forbindelse med en omstrukturering af virksomheden, så bør man have mulighed for at bringe forholdene i orden og dermed undgå sanktion eller bortfald af tilsagn.

Af vejledningens side 53 fremgår en bemærkning om, at såfremt landmanden ikke selv er skyld i at have søgt om for højt tilskud, vil Landbrugsstyrelsen ikke nedsætte tilskudsbeløbet.". Hvilke tilfælde tænkes der her på? Simple tastefejl, regnefejl, rådgiverfejl, ændrede forudsætninger undervejs eller…?

Sagsbehandlingstider
Det er helt afgørende, at der er en hurtig og effektiv sagsbehandling af ansøgninger og tilsagn, evt. projektændringer undervejs, projektforlængelser samt udbetaling af tilskuddet. Landbrugsstyrelsens mål for sagsbehandlingstider bør fremgå af ordningen. Ikke mindst på siderne i vejledningen med tidslinier. Det er også vigtigt at ansøgerne til enhver tid kan få et klart svar om status for deres sag. I og med sagsbehandlingen sker elektronisk, så burde det være muligt at indføre et "track and trace" system, så man hele tiden kan se fremdrift på sagen. Såfremt der opstår IT-problemer eller andre problemer med behandlingen af sagerne, så bør der etableres mulighed for at lave aconto-udbetalinger.

Svar på anmodning om overdragelser, forlængelser og ændringer bør kunne opnås inden for 5 arbejdsdage, så projekterne ikke sættes i stå så længe. Der bør også opsættes klare og ambitiøse mål for håndtering af klager (der ser på den samlede og totale sagsbehandlingstid i både Landbrugsstyrelsen og i Nævnenes Hus til sammen)

Der bør til enhver tid være gennemsigtighed om fremdrift på ordningen via Landbrugsstyrelsens tilskudsguide. Der bør fremgå en status for hhv. ansøgninger, tilsagn, afslag samt udbetalinger. Både opgjort i antal sager og i beløb. Antallet af annulleringer og størrelsen (beløbsmæssigt) herpå bør også kunne findes på hjemmesiden.

Opretholdelsesperioder forlænges urimeligt lang tid i de sager, der oplever lange sagsbehandlingstider, da opretholdelsesperioden ikke regnes fra projektet meldes færdigt, men fra den dag pengene udbetales. Det er en urimelig regel for de ansøgere, hvor sagsbehandlingen trækker ud i årevis, og den bør laves om.

Årligt arbejdskraftbehov på 830 timer
Landbrug & Fødevarer vil endnu en gang pege på udfordringerne med Landbrugsstyrelsens håndtering af kravet om et årligt arbejdskraftbehov på 830 timer.
Man bør finde en løsning, så nyetablerede landbrugere, der først opfylder arbejdskraftbehovet på udbetalingstidspunktet, kan blive støtteberettigede.
Det er både relevant for landmænd, der skal i gang med at etablere sig, herunder unge landmænd, og for deltidslandmænd, der ønsker at anvende ordningen som en del af udviklingen af deres bedrift.
Det bør også være muligt for en ansøger at lukke besætningen ned imens der bygges. F.eks. i de tilfælde, hvor en gammel stald er slidt ned og man ønsker at fjerne den for at bygge nyt.

Der bør også være muligheder for at opretholde et tilsagn selvom der i kortere periode og behørigt begrundet i perioden fra ansøgning og frem til udløb af opretholdelsesperioden ikke har været et årligt arbejdskraftbehov på 830 timer, f.eks. fordi man har foretaget en omstrukturering af virksomheden, så det CVR-nummer, man oprindeligt har søgt om tilsagn i ikke længere opfylder 830 timers-kravet.

Håndtering af overdragelser af tilsagn
Landbrug & Fødevarer vil opfordre til justering af praksis omkring overdragelser af tilsagn.
Landbrug & Fødevarer vil foreslå, at overdragelse af tilsagn til køber af en ejendom, forpagter eller anden erhverver i forbindelse med omstrukturering af bedriften kan være tilsagnshaver umiddelbart i de tilfælde, hvor projektet i øvrigt ikke ændres eller flyttes. Af formelle årsager skal der indsendes ansøgning om overdragelsen, men man kan igangsætte ændringerne umiddelbart på egen regning og risiko.

I forhold til det nuværende krav om at ansøgning om overdragelse af et tilsagn skal godkendes af Landbrugsstyrelsen inden overdragelse af projektet kan finde sted, så vil vi gerne fremføre følgende:

Jævnfør artikel 8 i forordning 809/2014 hæfter vi os ved, at overdrageren ikke tildeles støtten, hvis han overdrager bedriften, jf. stk. 2, men at erhververen kan få tildelt støtte, jf. stk. 3, hvis han inden for en frist underretter myndighederne om overdragelsen, forelægger relevant dokumentation og i øvrigt lever op til betingelserne.

I den forbindelse hæfter vi os ved, at der ikke i ordlyden af bestemmelsen er krav om en forudgående underretning af myndighederne. Med henblik på at sikre, at der ikke fremover er landbrugere, der kommer i problemer i forbindelse med overdragelse f.eks. ved generationsskifte og omstruktureringer, mener vi, at efterfølgende underretning bør muliggøres. Dette giver i praksis ingen problemer i forhold til grundbetaling, ung støtte, slagtepræmier, tilsagn om økologisk arealtilskud og plejegræstilskud.

Vi kunne f.eks. forestille os følgende muligheder (ikke udtømmende liste):

Fortsættelse af projekt på egen regning og risiko

Hvis det forholder sig således, at der ikke kan udstedes fakturaer til erhverver af tilsagnet, før I har godkendt overdragelsen, kunne man lave en model, hvorefter erhverver (på samme måde som ved ansøgning om tilsagn) ved modtagelse af kvitteringsbrev for modtagelse af anmodning om overdragelse af tilsagn, må fortsætte projektet for egen regning og risiko. Så vil projektet ikke blive forsinket, og det ville som sagt være ansøgers risiko om han går i gang.

Dispensation for fristoverskridelser:

I forhold til manglende rettidig indsendelse af producentskifteerklæring har LBST praksis for at kunne dispensere for fristoverskridelser, hvis et interessentskab er opløst, og produktionen fortsættes uændret af en af de tidligere interessenter i en enkeltmandsvirksomhed på samme adresse. Dvs. eneste ændring er, at der er nyt CVR-nummer. Denne dispensationsmulighed bør udvides.

Anvendelse af tro- og loveerklæringer:

Særligt ved omstruktureringer er eneste ændring, at landbrugeren går fra fx enkeltmandsvirksomhed til kapitalselskab. Bedriften er nøjagtig den samme – der er blot nyt CVR-nummer. Med en tro- og love erklæring ville styrelsen i sagsbehandlingen kunne lægge til grund, at erhverver opfylder betingelserne for at overtage tilsagnet.

Opgivelse af projekter

Det fremgår af §11, stk 7, at en ansøger der opnår tilsagn om tilskud efter § 1 ikke - før projektet er afsluttet – kan få tilsagn om tilskud til investeringer vedrørende samme staldbyggeri under andre tilskudsordninger, som er omfattet af forordning (EU) nr. 1305/2013, artikel 17.

Man bør som ansøger have mulighed for at opgive et projekt og dermed ikke afskære sig fra at søge på en anden ordning, såfremt dette er relevant.

Øvrige konkrete forslag til justeringer af bekendtgørelsen

§1, stk. 1 nr. 1-3

Der bør indsættes en mere præcis definition af malkerace. Forslag: Nr. 1 og 2 er køer og kvier af malkeracen. Nr. 3 er slagtekalve og/eller småkalve af malkeracen.

§4, stk. 1 pkt. 4, 14 og 16. Er som følge af ovenstående. Forslag: Malkeracen er malkekøer og kvier osv. som nu… Pkt. 14 Forslag: Kreaturer af minimum 50 pct. malkerace osv. som nu. Pkt. 16 Forslag: Kreaturer af minimum 50 pct. malkerace på indtil 6 mdr.

§4, stk. 1 pkt. 1. Der mangler foderbord.

§6, stk. 6 der står ”en stald”. Det bør ændres til ”skal omfatte 1 eller flere stalde under ét projekt”, da der bør kunne bygges flere stalde i ét projekt hvis der f.eks. adskilles kvier/køer.

Specifikke kommentarer til vejledningen
Der mangler omtale af foderbord i afsnittet om bruttoareal.

Eksempel på side 9: Sådan beregner vi dit tilskud. Hvad henviser de 41 kr. pr. m² til?

Figur 3.1. Nederste afsnit, 2. sætning. Der bør desuden stå, at der også gerne må indhentes tilbud, men der må ikke indgås bindende aftale. Det vil sige at projekter der er tæt på at kunne starte næste forår er godt forberedt. Se desuden afsnit 4.4

Tabel 3.1. Malkekvæg er en lidt upræcis beskrivelse. Se bem. til bekendtgørelsen herom

3.3 Indsatsområder, vi giver tilskud til. Afsnittet efter tabel 3.1. Det er ikke helt retvisende at skrive, ”et projekt kan ikke placeres i mere end ét indsatsområde. Forslag: Et projekt skal deles i to indsatsområder, hvis det foruden indsatsområde 1 eller 2 også omfatter eks. småkalve eller slagtekalve

3.7.1 Optioner. 3. afsnit sidste sætning. ”…opmålt fra indersiden af silovæggen til ….” Da ikke alle ensilageopbevaringsanlæg har silovæg foreslås følgende justering:” … fra indersiden af silovæggen eller randbelægningen.

3.12 Krav til projektet ved udbetaling. 2. afsnit 2. sætning. Se under bem. til Figur 3.1. Nederste afsnit, 2. sætning omkring tilbud.

Infobox, Projekter du ikke kan få tilskud til. Dette gælder vel ikke hvis det tidligere projekt er afsluttet. Hvis man tidligere har fået tilskud til malkerobotter, men opretholdelsesperioden er ophørt, og der bygges nyt til malkerobotter i samme stald, og der købes nye robotter.

3.17 Brugt eller lejet udstyr, 1. afsnit, sidste sætning. ”ejerforholdet skal kunne dokumenteres” Forslag: at der til slut skrives ”og transport i tilskud betragtes som ejerskab”

7.9.4 Nedsættelse af dit tilskud efter 10 procent-reglen. Eksemplet: Hvis det er gylleforsuringsanlægget, der ikke investeres i eller en anden miljøteknologi, som har vægtet prioriteringen. Gælder der så samme regler?

<u>Afsnit 3.4</u>
Det fremgår af vejledningens afsnit 3.4, at hvis tilskudsgrundlaget overstiger loftet på 25 mio. kr., vil ansøgningen slet ikke kunne indsendes. Dette er meget uhensigtsmæssigt. Vil landbrugeren herved få indtrykket af, at han ikke via selvbetalingens vej kan bygge et større projekt? Skal landbrugeren, hvis han rammer loftet, sidde og skalere projektet ned til ansøgningen, så han alene søger tilskud til f.eks. 80 % af arealet, selvom der faktisk bygges 100 %?
Det vil – af hensyn til landbrugerens forståelse af ordningen og at ansøgningen afspejler de faktiske forhold ved staldbyggeriet – være mere hensigtsmæssigt om løsningen i stedet blev at tilskuddet maksimeres til 20 % af 25 mio. kr. og dette blot blev varslet i forbindelse med indsendelse af ansøgning og ved tilsagn. Herved kunne der indsendes ansøgninger, der faktisk afspejlede det planlagte projekt.

<u>Afsnit 6.4</u>
Afsnit om overdragelse bør indeholde oplysninger om, hvornår overdragelse kan og skal ske: Det anføres, at overdragelse kan ske efter tilsagn. Dvs. i perioden fra ansøgning til tilsagn kan dette ikke overdrages. Kan det overdrages frem til udbetalingstidspunktet? Kan det overdrages, hvis der

er indsendt udbetalingsanmodning som endnu ikke er færdigbehandlet? Kan det overdrages, hvis der er andre verserende ansøgninger, f.eks. om projektforlængelse eller ændring af projektet?
Vi mener det vil give mening at indsætte en tabel for at skabe et overblik over relevante situationer:

	Kan tilsagn overdrages?	Hvem skal søge om udbetaling?
Tilsagn ansøgt	Nej	Ikke relevant
Tilsagn tildelt, men ikke udnyttet	Ja	Ny tilsagnshaver
Investering påbegyndt, men ikke færdiggjort	Ja	Ny tilsagnshaver
Mens der er en verserende ansøgning om ændring eller forlængelse	Ja	Ny tilsagnshaver
Investering færdiggjort, men ikke ansøgt om udbetaling	Ja	Ny tilsagnshaver
Ansøgning om udbetaling afventer	Ja	Udtrædende tilsagnshaver
Betaling er sket, investeringen er i opretholdelsesperioden	Ja	Ikke relevant

I forhold til oplysning om, hvem der skal søge om udbetaling, bør indføjes afsnit om betydningen af, at fakturaer er tilstilet og/eller betalt af den udtrædende tilsagnshaver, såfremt det også er relevant, når der gives tilskud efter standardomkostningsmetoden.
Det bør klart anføres, at det ikke er tilstrækkeligt at der er identitet mellem de ultimative ejere, såfremt Landbrugsstyrelsen forvalter det sådan: Tilsagnet skal være overdraget.

Afsnit 6.6 og 8.4
Er det undersøgt hvilken konkursretlig konsekvens gennemførelse af projektet vil have? Hvis kurator vælger at gennemføre projektet/anmode om udbetaling, vil et evt. krav om tilbagebetaling da blive behandlet som et konkurslovens § 93, nr. 3 krav?
Det bør overvejes om der skal tilknyttes særlig vejledning til dette afsnit til kuratorer, herunder om pligten til at opretholde arbejdskraftbehovet – da der må forventes frasalg af ejendomme/arealer i konkursperioden – og betydningen heraf ift. afhændelse af ejendommen.
Generelt bør afsnit vedrørende konkurs sammenskrives.

Med venlig hilsen

Mette Trudsø Kruse
Chefkonsulent

D +45 3339 4260
M +45 3058 2153
E mtk@lf.dk